

DE BARBIER

Jeff Goethals

De barbier

Houtekiet

Antwerpen / Amsterdam

Gloria filiorum patres
De roem van de zonen is die van hun vaders

Ignis aurum probat, miseria fortes viros
Vuur test goud, tegenslag test sterke mannen

Scire nostrum rimirisci
Ons weten is herinneren

Aan de familie Goethals:
August Goethals (1901-1978) & Elza Tavernier (1908-1985)
Arthur, Cecile en mijn vrouw Felicitas Goethals

I

Op de eerste dag van september 1939 zat barbier Gus Boncol met zijn gezin aan de ontbijttafel. Uit de oude Philips-radio klonk Schuberts Onvoltooide Symfonie, die plots werd onderbroken door een monotone stem.

‘Deze ochtend zijn de Führer Adolf Hitler en zijn *Wehrmacht* Polen binnengevallen.’

Zijn vrouw Lotte verbleekte en deed teken naar de kinderen. Anneke en Justijn vielen stil. Vijf en drie waren ze en ze kenden hun plaats. Lotte fluisterde: ‘O God... Gus, het gebeurt opnieuw. De Duitsers vallen aan. Wat als België binnenkort aan de beurt is?’

Gus antwoordde zo kalm mogelijk, maar de onzekerheid schemerde door in zijn stem.

‘Maak je maar niet ongerust, Lotte. Ik denk niet dat het ooit zover komt. België heeft zich neutraal verklaard. Dit is niet onze strijd.’

‘Wie zegt dat?’

‘Ik, Lotte, ik zeg dat. Maar als je dan toch een naam wil, wat dacht je van Neville Chamberlain, de eerste minister van Groot-Brittannië. Die heeft die Hitler ontmoet en heeft ons

toch daarna verzekerd dat de vrede zou aanhouden. Dat zegt zo'n man heus niet voor niets.'

'Een land binnenvallen is voor mij anders geen teken van vrede,' protesteerde Lotte. 'Die Hitler is op macht uit en hij wint, Gus, hij wint. Waarom zou hij dan stoppen? Wat zal er met ons en onze kinderen gebeuren, Gus, als de Duitsers ons voor de tweede keer bezetten?'

Gus zette de radio af. De kinderen zaten in stilte maar met veel smaak van hun boterham met confituur te eten. Het radionieuws had duidelijk niet veel indruk op hen gemaakt. Terwijl Gus zijn das knoopte en zijn witte kappersjas aandeed, zei hij: 'Je maakt je te veel zorgen, Lotte. Hoogstwaarschijnlijk hebben we het hier over een interne Duitse aangelegenheid. Waarom zou Hitler anders Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije hebben ingenomen? Ik geloof niet dat hij rest van Europa wil aanvallen. En wat zou hij in klein België te zoeken hebben? Nee, ons land blijft veilig, geloof me nu maar.'

Maar Lotte geloofde hem niet, dat zag hij aan haar bezorgde blik. Ze kende zijn neiging om dingen te minimaliseren maar al te goed. De grote bronzen klok van de Sint-Pietersbandenkerk sloeg acht uur.

'Tijd om het salon openen.'

Al sinds zijn jeugd vertrouwde Gus op het geluid van de klok om zijn activiteiten te regelen. Hij had er nooit aan gedacht zich een horloge aan te schaffen. Hij tikte de kinderen op het hoofd en bereidde een bicarbonaatpoedertje voor de brandende pijn in zijn maag. Hij opende de deur van het salon om de milde septemberlucht binnen te laten. Hij begon

de zeepborstels, scheermessen, tondeuses, scharen en kammen die hij de avond ervoor had schoongemaakt, te inspecteren en op een rijtje te leggen aan de wastafel. Dat was zijn dagelijks ochtendritueel.

* * *

Gus kwam uit een echte barbiersfamilie. Hij was de vijfde generatie van de familie Boncol die het beroep uitoefende en had de stiel op jonge leeftijd van zijn vader geleerd. Intussen was hij achtendertig en stond hij al meer dan twintig jaar in de zaak. In die jaren had hij een stevige professionele reputatie opgebouwd. Hij was bovendien graag gezien. Zijn ovaal, altijd fris geschoren gelaat met zachte, blauwgroene ogen onder een hoog voorhoofd en zwart haar – altijd netjes naar achteren gekamd – gaf hem een aantrekkelijk voorkomen. Hij had een dun snorretje onder zijn scherpe neus. Je zag hem bijna nooit zonder een fris gestreken hemd en perfect geknoopte das. Zijn klanten hielden echter vooral van zijn zachtaardig karakter. Hij deed zijn uiterste best om nooit iemand te ergeren. Hij haatte controversen. In een conflict speelde hij de grote verzoener en riep telkens als eerste ‘vergeven en vergeten’. Hij was optimistisch en maakte zich niet snel druk, maar hij was bovenal discreet. Hij merkte snel wanneer iemand financieel in de problemen zat en stopte die dan stiekem een paar franken toe. Soms werkte hij zelfs gratis. Zo lieten de missionarissen die aan het Sint-Jozefsinstituut studeerden hun haar en baard door hem verzorgen.

‘Vader-overste zal u betalen, Gus,’ zeiden ze telkens, maar Gus zond de rekening nooit op.

Gus was lid van tal van verenigingen. Hij had nooit muziek gestudeerd, maar hij speelde de grote trom in het ‘Klein Muziekske’, een orkestje dat bijna alle feestdagen en huwelijken in de regio opluisterde. Hij had nog nooit op een fiets gereden, maar was secretaris van de lokale wielervedstrijd die elk jaar een professionele wielervedstrijd organiseerde op het Sint-Pietersfeest. En hij maakte deel uit van de Albertisten die met koning Albert I hadden gevochten in de Eerste Wereldoorlog. Gus was amper veertien geweest. De vergaderingen van al die verenigingen in de lokale cafés waren belangrijk voor hem. Hij bezegelde er zijn vriendschappen met liters gerstenat.

In 1917 was zijn vader gestorven, waardoor Gus gebombardeed werd tot ‘man van de familie’. Hij had twee zussen en een jongere broer voor wie hij een enorme verantwoordelijkheid voelde. Zijn moeder Malvina was nochtans een bijzonder sterke vrouw. Als jonge weduwe loodste ze haar kinderen door de moeilijke naoorlogse jaren. Arthur, de jongste, werd meestertimmerman. De zussen Charlotte en Louise werden allebei kapster en werkten in het damessalon dat ze vlak voor de oorlog hadden geopend. Malvina woonde bij haar dochters in, boven het kapsalon dat zich op een boogscheut van Gus’ barbierszaak bevond. Zijn zussen verschilden heel erg van elkaar. Charlotte was een dynamische zakenvrouw met een diepe passie voor geld. Louise was een kalme ziel die geen

vlieg kwaad deed en nooit klaagde over de kanker waar ze al jaren tegen vocht. De kinderen en hun moeder hadden een bijzonder hechte band. Ze vormden als het ware een clan, waar je moeilijk kon binnen breken.

Dat was ook niet nodig geweest: Gus was jarenlang een gelukkige vrijgezel. Vrouwelijk gezelschap had hem nauwelijks geïnteresseerd. Tot hij, vlak na zijn drieëndertigste verjaardag, Lotte Taverne hoorde zingen als Manette, een van de drie 'belles' in de Franse komische opera *Les Cloches de Corneville*. Hij kocht meteen kaartjes voor de twee volgende voorstellingen. Rechtstaand, helemaal achteraan in het theater keek hij naar de mooie zwartharige Lotte, met haar melancholische ogen en haar eeuwige glimlach om de lippen, en fluisterde tegen zijn vriend Bernard Smets: 'Met dat meisje zal ik trouwen.'

Bernard keek hem ongelovig aan.

'Maar Gus toch, jij bent een geboren vrijgezel. Jij maakt te veel plezier om te trouwen.'

Gus gaf geen krimp.

'Ik zal met haar trouwen. Geloof me, Bernard. Geld heeft ze niet, haar vader is een postbode uit Aarsele, maar geef toe, ze is prachtig om naar te kijken en ze zingt als een nachtegaal.'

Zes maanden later kreeg Gus zijn zin: hij en zijn nachtegaal schreden naar het altaar. Niet lang daarna werd Lotte vennoot in het kapsalon van de zussen Boncol. Dat liep niet van een leien dakje, Charlotte en Louise voelden er niet veel voor hun broer te delen met de indringster. Lotte voelde

meteen aan dat ze niet zomaar tot de clan zou worden toegelaten. Maar Lotte had tijd en emmers geduld.

* * *

Zijn handen beefden. Het medicijn had niet gewerkt: pijn-scheuten trokken door zijn maag. Het radionieuws had hem meer geraakt dan hij aan Lotte en de kinderen had laten merken.

Plots viel een van zijn tondeuses op de grond. In een flits zag hij beelden uit 1914, toen hij amper dertien jaar oud was en Torhout door de Duitsers werd bezet. Hij kon de herinneringen niet tegenhouden: de honger, de angst, het verlies van een normaal leven, de strijd om het voortbestaan en de constante zorgelijke blik van zijn ouders. Toch niet opnieuw?

Zou die Hitler, die waanzinnige Oostenrijker, werkelijk zijn kleine, behaaglijke wereld binnendringen en dramatische veranderingen doorvoeren in het leven van zijn familie en zijn stad? Gus wist dat het kon, al vertikte hij het dat hardop te zeggen. De invasie van Polen was in ieder geval een slecht voorteken. De nieuwe oorlogswind zou wel eens hevige stormen over het vredevolle Torhout kunnen ontketenen en Gus vreesde dat zijn vrouw, hun driejarige zoon en hun zesjarige dochter in het oog van die storm zouden belanden. Om maar te zwijgen van de inwoners van de kleine stad, die Gus bijna allemaal vrienden mocht noemen.

Een moeder kwam met haar tienjarig zoontje het salon binnen en deed Gus ontwaken uit zijn angst.

‘Ha, Sebastiaantje, tijd om je haar te knippen, hé,’ zei Gus, en gaf hem een paar Chocotoffs. ‘Zullen we vandaag een flinke Sebastiaan zijn?’

De norske blik van de jongen maakte duidelijk dat Gus’ vredeaanbod geen indruk had gemaakt. Gus, die een tijdje daarvoor tegen aanzienlijke kosten zijn kapsalon had gemoderniseerd, zag erg op tegen de bezoeken van de roodharige Sebastiaan, die het kapsalon beschouwde als zijn persoonlijke speelterrein. Hij frutselde met het kappersgereedschap, bracht de hydraulische ophaal van de splinternieuwe kappersstoel naar boven en naar beneden en ontrolde het papier van de hoofdsteen. Hij ‘inspecteerde’ de potkachel die in de winter de klanten warm hield, terwijl zijn moeder ongeïnteresseerd naar zijn capriolen keek.

Toen Sebastiaan een van Gus’ scheermessen oppikte terwijl hij in de kleuterstoel werd gezet, greep Gus het mes snel uit zijn handje en snapte: ‘Sebastiaan, dat zijn gevaarlijke dingen! Raak die niet meer aan!’

‘O, Gus toch, laat hem toch doen, hij is gewoon nog een kind. Hij wil alleen maar spelen,’ zei zijn moeder met afkeurende blik. Met een grote zucht begon Gus Sebastiaans haar te knippen.

Twee dagen na de invasie van Polen verklaarden Frankrijk en Groot-Brittannië de oorlog aan Duitsland en begon de Tweede Wereldoorlog. Dat drong nog niet helemaal door in Gus' geboortestad, waar het leven zijn gewone gang ging en het nieuws niet met argusogen werd gevolgd. Torhout was een typisch provinciestedje met elfduizend inwoners. De met straatkeien bedekte nauwe straten kronkelden zich rond de gotische Sint-Pietersbandenkerk en het grootse, in 1713 gebouwde stadhuis. Negentiende-eeuwse arbeidershuizen werden afgewisseld met bakkerijen, beenhouwerijen, kruidenierszaken en cafés en hier en daar met een 'rijke-mans-huis'. Een aantal monumentale, openbare pompen versierden kleine pleintjes en vormden een geliefkoosde speelplaats voor de kinderen van de buurt. De textiel fabriek, de tapijtweverij en de weegtuijgenfabriek verschaften veel werk en het hele stadje werd omringd door een tapijt van kleine boerderijen die melk, boter, graan en verse groenten leverden.

In september 1939 kregen de Torhoutenaren te horen dat Hitler bijna vijftien duizend intellectuelen, geestelijken, onderwijzers en adellijke families in Polen had gedood in een wrede Blitzkrieg. In die typisch Duitse 'bliksemoorlog' vielen tanks, gemotoriseerde infanterie en luchtmacht de vijand aan in korte, krachtige aanvallen zonder ze de tijd te geven te mobiliseren. Maar de meeste mensen maakten zich weinig zorgen. Of die nieuwe oorlog ook België zou treffen, was een van de voornaamste gespreksonderwerpen bij barbier Gus. De

meeste klanten, die zich de vorige oorlog en bezetting nochtans heel goed herinnerden, waren ervan overtuigd dat de Duitsers deze keer het land niet zouden binnenvallen. Die hele oorlog leek heel ver weg. Toen Japan twee jaar eerder China was binnengevallen, hadden velen gewoon hun schouders opgehaald. Ze voelden wel wat medelijden met de Chinezen, maar verder niets. China lag duizenden kilometers van hen vandaan en ze waren er vrij zeker van dat er nooit Japanse soldaten door de straten van Torhout zouden marcheren. Op dezelfde manier maakten ze zich weinig zorgen over Hitlers groeiende macht. Ze hadden wel vaag gehoord over zijn 'Arisch meesterras' en zijn droom om meer *Lebensraum* te geven aan zijn land, maar zelfs toen ze vernamen dat hij de alleenstaande leider – de Führer – van een totalitaire staat was geworden, bleven ze ervan overtuigd dat ze te maken hadden met een Duitse affaire.

Geleidelijk aan veranderde die houding. Tegen de lente van 1940 begonnen de mensen zich steeds meer te interesseren voor het nieuws. Hoewel de meesten zelden een dagblad kochten in een van de vele boekhandeltjes, hadden ze allemaal ten minste een radio in huis. In winkels, scholen en kapsalons: overal drongen nieuwsflarden binnen. De talloze cafés, waar mannen samenkwamen na hun werk of na de zondagsmis, werden plaatsen waar de laatste oorlogsfeiten werden verspreid tussen liters Belgisch bier.

Ondanks het feit dat veel mensen niet geloofden dat België opnieuw zou getroffen worden door oorlog, begonnen ze toch stilaan de winkels leeg te roven. Vooral voedsel en kleren

moesten eraan geloven. Alle soorten geruchten deden de ronde: Duitsgezinde burgers verkondigden dat België een deel zou worden van het Grote Duitse Rijk, scholen zochten naar alternatieve locaties voor het geval de Duitsers hun gebouwen zouden opeisen en algemeen werd aangenomen dat de rantsoenering strenger zou worden. De stad hoopte van niet, maar vreesde duidelijk dat een nieuwe oorlog eraan zat te komen. De zoveelste. Doorheen de eeuwen was het kleine land bezet geweest door Noormannen, Spanjaarden, Fransen en Duitsers.

* * *

Het was woensdag 30 april 1940, marktdag in Torhout. Om acht uur opende Gus Boncol zijn kapperszaak op de hoek van de Heilig Hartplaats, net achter de imposante Sint-Pietersbandenkerk.

In Vlaanderen had elke gemeente een vaste weekdag om markt te houden, een eeuwenlange traditie in het land. Inwoners van de gemeente en nabije dorpen kwamen vroeg in de ochtend naar de markt voor vers fruit, groenten, vis en brood en voor kleren, tapijten, weefsels en toiletartikelen tegen voordelige prijzen.

Het marktplein stond vol rijen kramen die zich uitstrekten in de Zwanenstraat en de Zuidstraat. Honderden fietsen stonden opeengestapeld tegen de gevels van de huizen rond de markt. Terwijl de vrouwen op jacht gingen naar spotprijzen, bezochten de mannen de cafés of het kapsalon, en de kinderen werden vergast op frieten en oliebollen.

De woensdagmarkt in Torhout was de drukste dag van de week voor Gus. Op woensdag en zaterdag, wanneer de boeren, werklieden en middenstand voor hun wekelijkse scheerbeurt kwamen, kreeg Gus vaak hulp van Silvester, zijn vroegere leerjongen. Dat was nodig. Hoewel veilige scheermesjes al een tijdje in gebruik waren, gaven heel wat mannen nog steeds de voorkeur aan een barbier met een echt scheermes.

Op zondagmorgen was het salon open tot de middag voor de kerkgangers – alleen voor scheerbeurten – en op maandag was het salon gesloten. Over de jaren had Gus een respectabel cliënteel opgebouwd dat hem een fatsoenlijk inkomen leverde.

Het huis Boncol was al vier generaties familiebezit. Gebouwd net achter de kerk en tegenover de pastorie, gaf de zijkant van het huis uit op een tuin, omheind door een ijzeren hek, met een groot, bronzen standbeeld van het Heilig Hart dat met open armen de mensen naar de kerk uitnodigde.

Volgens de familiechronieken kocht Gus' overgrootvader, Pieter Jacob Boncol, het huis begin negentiende eeuw van een notaris die tijdens de Napoleontische tijd in de gevangenis was geraakt voor fraude en verduistering. Gus' moeder vertelde dat haar vader, August Boncol, na de onafhankelijkheid van België in 1830, had kunnen bewijzen dat hij de wettelijke eigenaar was van het huis. En zo werd het huis officieel van de familie Boncol.

Het driehoekige pand met drie slaapkamers huisde het kapsalon, een formele zitplaats en een keuken die eindigde op een kleine bakstenen patio, overdekt door glas. Enige tijd

was er een vinnige strijd geweest tussen de Boncols en de parochie over de patio en het toilet. Volgens de pastoor waren die eigendom van de Kerk, volgens de familie Boncol absoluut niet. Gus had een einde aan de discussie gemaakt door spottend te zeggen: 'Alleen een niet-katholieke familie zou dagelijks zijn gevoeg doen op kerkelijke grond.' Tegen dergelijke logica kon de pastoor niet op en de zaak was beslecht.

De keuken was de leefkamer van de Boncols. Een Leuvense stoof – een huwelijksgeschenk van Lottes ouders – domineerde de plaats. De kachel warmde de keuken en werd gebruikt voor koken en bakken. Dagelijks poetste Lotte de chroom en emailen ovendeuren op. Naast de handpomp en de oude gootsteen stond een kleine elektrische brander. De keuken was de plaats waar ze aten, zich ontspanden en naar de oude Phillips-radio luisterden.

In de late namiddag zaten nog maar een paar klanten te wachten. Na een geanimeerde discussie over de kansen van de voetbalclub FC-Torhout om kampioen te worden, schakelde het gesprek van sport over op de gevreesde Duitse bezetting.

Gus' vriend en naaste buur Bernard Smets – vader van zes kinderen en naar verluidt de beste kleermaker van de stad – lag onder Gus' scheermes. De twee mannen waren al jaren bevriend, hadden samen ontelbare pinten gedronken en hadden in tijden van nood altijd voor elkaar gezorgd.

'Denk je dat België opnieuw door Duitsland zal overspoeld worden, Bernard?' vroeg Gus.

'Het ziet er toch naar uit van wel, Gus, die Duitsers zijn

zich al goed aan het voorbereiden. Het zou me niet verbazen mochten we heel binnenkort Duitse uniformen in onze straten zien. Hitler is nog altijd kwaad dat Duitsland de vorige oorlog verloren heeft. Maar hij is vooral machtsgeil. Dat is een gevaarlijke combinatie.'

Een andere klant pikte in op het gesprek.

'Dat is waar. Hitler wil meer dan alle Duitssprekende landen controleren. In 1938 hadden we dat nog kunnen denken ja, toen hij Oostenrijk annexeerde, maar intussen heeft hij ook al Denemarken, Noorwegen en Finland ingenomen en gaf hij de helft van Polen aan zijn vriendjes, de Sovjets. Ik denk niet dat hij daarmee zal stoppen.'

'Wat kan hij in godsnaam winnen met het veroveren van België? De Duitsers hebben nu al het beste bier en de beste worsten in Europa...' schimpte een andere klant, wat een schaterlach onder het cliënteel veroorzaakte.

'Hij heeft België nodig om Frankrijk te bereiken,' zei Bernard. 'Dat was zo in 1914 en dat is nog altijd zo. Laat ons hopen dat de geschiedenis zich op dat vlak niet herhaalt. Eventjes doorsteken, gingen ze, maar ze zijn hier vier jaar gebleven.'

'Maar België is neutraal,' merkte Gus op. 'Dat zou toch een verschil moeten maken, denk je niet?'

'Gus, je bent aan het dromen,' weerlegde Bernard. 'Hitler verbreekt overeenkomsten zoals je eieren breekt voor een omelet. Hij heeft nieuwe vriendjes, de Italiaanse fascist en de Sovjets, wat hem een van de machtigste mannen ter wereld maakt. Die gek droomt ervan om keizer van Europa te worden.'

‘Misschien komt het allemaal zo ver wel niet, het gevaar schuilt dikwijls in eigen rangen,’ zei iemand. ‘Het is duidelijk dat niet iedereen in Duitsland met Hitler akkoord gaat. In oktober hebben enkele van zijn officieren hem proberen te vermoorden, maar het is niet gelukt. Die stinkende oorlog zou afgelopen zijn. Jammer dat ze die rotzak niet hebben opgeblazen!’

‘Het verwondert me niet dat ze het geprobeerd hebben,’ zei Bernard. ‘Die Duitsers moeten toch compleet ontsteld zijn geweest toen ze vernamen dat de nazi’s euthanasie plegen op zieke en gehandicapte mensen. Komaan, zeg. Als hij dit doet met zijn eigen volk, wat denk je dat hij zal doen met zijn vijanden?’

En zo ging het eraan toe op deze woensdagmorgen in het kapsalon van Gus, waar hoop en vrees tegen elkaar kletterden en waar Gus op meesterlijke wijze de politieke discussiemarathon leidde.

Niemand in het salon dacht eraan dat Hitler, Duitsland, de oorlog en bezetting de terugkerende onderwerpen zouden worden voor de komende vijf jaar.

Voor hij vertrok zei Bernard, die secretaris was van het Klein Muziekske en tensorsaxofoon speelde: ‘Gus, vergeet niet dat we vanavond repetitie hebben!’

3

Gus was de beste verteller van de stad. Hij perfectioneerde zijn verteltechnieken in zijn kapsalon, dat hij gebruikte als podium voor de meest uiteenlopende verhalen. Hij vertelde die opnieuw en opnieuw, met de flair en het talent van een acteur, en voegde telkens nieuwe details en wendingen toe. Hij was van alle markten thuis. Welk onderwerp er ook ter sprake kwam, Gus pikte erop in: sport, gemeentepolitiek, economie, kunst en amusement, de laatste praatjes en het glorieuze verleden van de stad. De meeste klanten gaven geen zier om Torhouts verleden en dachten dat al die historische trots gewoon legende en opschepperij was, maar ze luisterden maar wat graag naar Gus' verhalen over vroeger.

De zaken gingen goed, de mensen hadden weer wat geld. De meesten hadden de depressie van de jaren dertig overleefd en waren nu hard aan het werk om in de lokale fabrieken, kleine boerderijen en middenstandswinkels hun brood te verdienen. Slechts een kleine groep inwoners van de 'betere stand' die hogere studies hadden gedaan of die familie hadden met oud geld, had niet geleden onder de moeilijke jaren na de grote oorlog. Maar iedereen moet soms zijn haar laten knippen en zo had Gus contact met mensen uit alle sociale lagen van de stad.

Gus had niet langer dan het zevende studiejaar kunnen studeren, maar hij joeg zijn hele leven kennis na. Hij wilde de wereld begrijpen. De beste manier om dat te doen was

door te luisteren naar mensen. Dat kon hij uitzonderlijk goed: van de boeren leerde hij over de landbouw, van de winkeliers over marketing, van de arbeiders over fabriekswerk, van de leerkrachten over onderwijs en van de notaris over immobi-
liën en testamenten.

Gus' kennis strekte zich ook uit over het rijke amusements-
leven van de stad. Hij vernam het laatste nieuws van de lokale
voetbalclub, de duivensport vanuit Frankrijk, de wielerkoe-
ren in de streek, de krulbol, de katholieke fanfare Sint-Cecilia
die wedijverde met de socialistische en de liberale fanfares,
en de theatergilde die toneel en operettes opvoerde.

En dan waren er nog de cafés als onuitputtelijke bron van
informatie. Er bestond geen straat in Torhout zonder café waar
mannen en vrouwen hun successen en tegenslagen uitwissel-
den, politiek en sport bespraken, en vele liters Belgisch bier
dronken. Gus beroemde zich op een genetische erfenis op vlak
van alcoholtolerantie: de familie Boncol had altijd goed tegen
bier gekund. Zijn voorouders hielden zelfs soms café in hun
kapsalon. Op maandag, wanneer zijn zaak gesloten was, kon
je Gus dan ook geregeld op café vinden, waar hij zijn vertel-
technieken met veel bravoure verderzette.

In zijn kapsalon was er echter één onderwerp waar Gus
uiterst voorzichtig mee omsprong: op meesterlijke wijze wist
hij altijd neutraal te blijven wanneer het over politiek ging.
Torhout werd bestuurd door een grote katholieke, conserva-
tieve partij die de kleinere liberale en socialistische partijen
controleerde. Een nog kleinere Vlaamse nationalistische par-
tij die met het fascisme sympathiseerde, had kort geleden